

Doc.dr. sc. Dženana RADONČIĆ*
Pravni fakultet Univerziteta u Zenici
dzana.radoncic@unze.ba

Doc.dr. Ivana GRUBEŠIĆ**
Pravni fakultet Univerziteta u Zenici
ivana.grubesic@unze.ba

UDK 349.22: 347.941
331.108/.109
Rad stigao: 30. travnja 2026.
Rad prihvaćen: 8. svibnja 2026.
Prethodno znanstveno priopćenje

PRISTUP INFORMACIJAMA I DOKAZNIM SREDSTVIMA U RADNOPRAVNIM SPOROVIMA***

Sažetak: Predmet istraživanja je pravo na pristup informacijama i dokaznim sredstvima u radnopravnim sporovima, uz polazište da formalna procesna jednakost stranaka ne znači nužno i stvarnu mogućnost pristupa relevantnim dokaznim sredstvima. Posebna pažnja posvećena je informacijskoj asimetriji između radnika i poslodavca, koja proizlazi iz subordiniranog položaja radnika i činjenice da se ključne evidencije, podaci i dokumentacija relevantni za spor najčešće nalaze pod kontrolom poslodavca. Polazeći od domaćeg procesnog prava, evropskih standarda i komparativnih rješenja, rad analizira odnos između prava na djelotvornu sudsku zaštitu, tereta dokazivanja i mogućnosti pristupa dokazima koji su izvan sfere kontrole radnika. U tom okviru razmatraju se procesni mehanizmi pribavljanja dokaza u parničnom postupku, uključujući predočenje isprava, osiguranje dokaza i sudsko upravljanje postupkom. Rad posebno obrađuje dokazne probleme u sporovima povodom radnog vremena, plaća, diskriminacije, mobinga i elektronskih dokaza u uslovima digitalizacije rada.

Ključne riječi: pristup dokazima, informacijska asimetrija, radnopravni sporovi, teret dokazivanja, diskriminacija.

1. Uvod

Jednakost stranaka jedna je od osnovnih pretpostavki pravičnog suđenja. U praksi Evropskog suda za ljudska prava, razvijenoj u okviru člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima, načelo jednakosti oružja podrazumijeva da svakoj stranci mora biti pružena razumna mogućnost da iznese svoj slučaj, uključujući i izvođenje dokaza, pod uslovima koji je ne stavljaju u bitno nepovoljniji položaj u odnosu na protivnu stranu.¹ Ovo načelo posebno dobija na značaju u radnopravnim sporovima, jer su to sporovi sa

* Dr. sc. Dženana Radončić, docentica, Univerzitet u Zenici, Pravni fakultet; ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-0137-9475>.

** Dr. sc. Ivana Grubešić, docentica, Univerzitet u Zenici, Pravni fakultet; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5814-024X>.

*** Rad je nastao kao rezultat implementacije naučno-istraživačkog projekta od značaja za Federaciju BiH, sufinansiranog od strane Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke (FMON) za 2025. godinu.

¹ European Court of Human Rights, *Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights - Right to a fair trial (civil limb)*, Updated on 31 August 2025.